

Sygn. akt III AUa 366/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer
Sędziowie:	SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska (spr.) SSA Katarzyna Wołoszczak
Protokolant:	st.sekr.sądowy Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2012 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania **S. T.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji odwołującego S. T.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze z dnia 6 lutego 2012 r. sygn. akt IV U 4708/11

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.09.2011r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że S. T. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 01.04.2005r. do 10.06.2010r.

Odwołujący S. T. w odwołaniu od tej decyzji domagał się jej zmiany oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że nie został powiadomiony przez KRUS o zmianie przepisów ubezpieczeniowych, a o takiej zmianie dowiedział się dopiero po otrzymaniu decyzji KRUS z dnia 23.03.2010r. stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od 01.04.2005r. Podał ponadto, że w spornym okresie fizycznie nie prowadził działalności gospodarczej.

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2012r., sygn. akt IV U 4708/11, Sąd okręgowy w Zielonej Górze Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie S. T..

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

S. T., na podstawie wpisu w ewidencji działalności gospodarczej nr(...) wydanego przez Burmistrza Miasta i Gminy K. prowadził działalność gospodarczą - Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe w zakresie sprzedaży detalicznej i usługowej w okresie od 05.04.2000r. do 10.06.2010r.

Do dnia 31.03.2005r. odwołujący podlegał rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Decyzją z dnia 23.03.2010r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wobec prowadzenia przez odwołującego dodatkowo działalności pozarolniczej wyłączyła go z ubezpieczenia rolniczego od 01.04.2005r. wobec nie dopełnienia warunków ustawowych dotyczących ubezpieczenia społecznego. Wyrokiem z dnia 09.06.2010r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wnioskodawcy. Wyrok stał się prawomocny w dniu 14.07.2010r.

Mając powyższe na uwadze oraz przepisy ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 98.137.887 z późn. zm.), Sąd I instancji stwierdził, że odwołanie jest bezzasadne. Sąd wskazał, że odwołujący w spornym okresie prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i nie posiadał innego tytułu ubezpieczenia, w tym w szczególności ubezpieczenia rolniczego. Wobec zatem wykładni przepisów wskazanej powyżej ustawy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej winien podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i opłacać na nie składki z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Sąd wskazał również, że prowadzenie działalności gospodarczej nie ma związku z jej faktycznym prowadzeniem i brak przychodu nie dyskwalifikuje ubezpieczonego jako prowadzącego działalność gospodarczą.

Wskazując na powyższe, Sąd I instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie o czym orzekł w sentencji wydanego wyroku.

Powyższy wyrok apelacją z dnia 25 lutego 2012r. zaskarżył S. T.. Apelujący zarzucił Sadowi I instancji naruszenie art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych i przyjęcie, że wnioskodawca w okresie od 2005r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, naruszenie art. 24 ust. 4 wskazanej ustawy i przyjęcie, że należności z tytułu składek nie uległy już przedawnieniu.

Wskazując na powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Sąd Apelacyjny stwierdza, że zarzuty apelacji są bezzasadne, a co za tym idzie nie mogą prowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, które tutejszy Sąd w pełni podziela i przyjmuje za własne bez potrzeby ponownego ich przytaczania.

Prawidłowo Sąd Okręgowy wskazał na przepisy ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 98.137.887 z późn. zm.) jako wyznaczające podmioty objęte obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 5 przedmiotowej ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają takim ubezpieczeniom. W zakresie pojęcia osób prowadzących działalność gospodarczą, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych odsyła do ustawy, z dnia 2 lipca 2004r., o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 04.173.1807 z późn. zm.).

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy zasadnie ZUS objął S. T., za okres wskazany w decyzji z dnia 21 września 2011r., ubezpieczeniami społecznymi, wskazując, że odwołujący prowadził w tym okresie pozarolniczą działalność gospodarczą. Odnosząc się do twierdzeń odwołującego, Sąd Apelacyjny wskazuje, że cechą

działalności gospodarczej wykonywanej na własny rachunek, jest konieczność zabiegania o klientów i tym samym uzyskiwanie przychodu, a jego brak nie świadczy o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej. Ryzyko gospodarcze, rozumiane jako brak popytu na rynku na towary lub usługi prowadzącego działalność gospodarczą, jest nieodłącznie wpisane w zakres prowadzonej działalności gospodarczej i nie może być pomijane przy rozpoznawaniu kwestii faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. W tym zakresie prawidłowe są rozważania Sądu I instancji, że brak przychodu nie może świadczyć o tym, że odwołujący nie prowadził faktycznie działalności gospodarczej, bowiem nie miał kontrahentów i nie osiągał przychodu. To prowadzący działalność jest zobowiązany zabiegać o uzyskanie przychodu w okresie prowadzenia działalności gospodarczej, w tym przypadku pozyskania klientów, a brak przychodu wcale nie oznacza braku aktywności przedsiębiorcy.

Odwołujący nie wyrejestrowywał działalność gospodarczej w ZUS, w US, a także odpowiednim rejestrze. Nie mogą o wyrejestrowaniu działalności gospodarczej w US świadczyć zeznania, a nawet zaświadczenie właściwego Naczelnika US o braku osiągnięcia przychodu przez przedsiębiorcę. Powyższe zostało omówione powyżej.

W zakresie konieczności informowania obywateli przez organy podatkowe o zmianie przepisów Sąd Apelacyjny wskazuje, że są one całkowicie bezzasadne. Zmiany przepisów prawa materialnego, które mają zastosowanie w niniejszej sprawie są przepisami powszechnie obowiązującymi, a zatem w przypadku gdy odnoszą się do praw i obowiązków obywateli winny im być znane.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia, Sąd Apelacyjny wskazuje, że w niniejszej sprawie zmiana art. 24 ust. 4, 5 i 5a, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 98.137.887 z późn. zm.) ustawą, z dnia 18 grudnia 2002r., o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 02.241.2074 z późn. zm.) miała wpływ, na termin przedawnienia zobowiązań składkowych odwołującego. W okresie biegu terminu przedawnienia w niniejszej sprawie, obowiązywał najpierw pięcioletni termin przedawnienia według art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 98.137.887 z późn. zm.), a następnie od dnia 1 stycznia 2003r., dziesięcioletni termin przedawnienia. Kwestia, czy taka zmiana przepisów w spornym okresie jest niekorzystna dla dłużnika w tym sensie, że wydłuża dotychczasowe (krótsze) terminy przedawnienia, to znaczy czy wierzytelności nieprzedawnione w tym okresie podlegały dłuższemu (dziesięcioletniemu) okresowi przedawnienia, była wielokrotnie przedstawiana Sądowi Najwyższemu, który przyjął, w przedmiotowej kwestii, że z treści zmienionego przepisu stanowiącego, że „należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, od dnia, w którym stały się wymagalne” wynika, że dłuższy termin przedawnienia odnosi się do należności jeszcze nieprzedawnionych w dniu wejścia w życie zmiany. W przeciwnym razie konieczny byłby przepis o rozdzieleniu poprzedniego i nowego terminu przedawnienia odpowiednio do składek wymagalnych przed i po tej zmianie. Skoro zatem racjonalny ustawodawca przepisu takiego nie ustanowił, to właśnie takie rozwiązanie należało przyjąć w orzecznictwie. Powyższe wynika między innymi z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2007r., sygn. akt I UK 37/07 (publ. LEX nr 359575), wyroku SN z dnia 12 listopada 2007r., sygn. akt I UK 147/07 (publ. LEX nr 359577), wyrok SN z dnia 25 stycznia 2008r., sygn. akt III UK 60/07 (publ. LEX 346073), a także uchwały SN z dnia 8 lipca 2008r., sygn. akt I UZP 4/08 (publ. LEX nr 396249) i uchwały SN z dnia 2 lipca 2008r., sygn. akt II UZP 5/08 (publ. LEX nr 396253), a powyższe wyroki Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie zna i w pełni podziela ich rozstrzygnięcia. Należy, zatem przyjąć, że przepis art. 24 ust. 4 w nowym brzmieniu ma zastosowanie do tych należności z tytułu składek wymagalnych przed dniem jego wejścia w życie, które nie były przedawnione (tu: z powodu upływu pięcioletniego terminu przedawnienia) w dniu 1 stycznia 2003r. Ponieważ w niniejszej sprawie należności z tytułu składek były wymagalne w całości, to do dnia wydania zaskarżonej decyzji należy przyjąć, że okres przedawnienia nie upłynął.

Powyższe prowadzi do stwierdzenia, że Sąd I instancji prawidłowo rozpoznał przedmiot sporu w niniejszej sprawie, a zarzuty apelacji są bezzasadne. Skoro bowiem odwołujący w spornym okresie prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i nie podlegał ubezpieczeniom społecznym z innych tytułów, to na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, był w tym okresie zobowiązany do zapłaty składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

Mając powyższe na uwadze Sąd II instancji, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji niniejszego wyroku.

/SSA Katarzyna Wołoszczak/ /SSA Iwona Niewiadowska-Patzer/ /SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska/